

Hoofdstuk 1 Introductie

Om de kracht van SharePoint te begrijpen, moet u eerst begrijpen wat SharePoint sites zijn, op welke manier ze georganiseerd zijn en hoe gegevens daarin gestructureerd worden.

Een SharePoint site is een website die de basisstructuur vormt voor alles wat u met Windows SharePoint Services en Microsoft SharePoint Server doet. Sharepoint sites bieden individuen, teams, projectgroepen en afdelingen de mogelijkheid om samen te werken aan documenten, bijeenkomsten te faciliteren, content en ideeën te organiseren.

U leert in dit hoofdstuk

In dit hoofdstuk geven we een korte introductie op SharePoint: wat het is, waar en waarom u het zou kunnen gebruiken, waaruit het is opgebouwd en wat de kracht ervan is. Aan het eind van dit hoofdstuk moet u duidelijk zijn wat een SharePoint site is en wat de achtergrond van Microsoft SharePoint 2007 is.

Introductie

Het was de oud-directeur van Hewlett Packard, Lew Platt, die al in de vorige eeuw wist te vertellen dat de meest succesvolle bedrijven in de 21e eeuw precies die bedrijven zijn die er het best in slagen om gestructureerd vast te leggen wat hun werknemers weten.

Waar Platt op doelde was een concept dat in veel sectoren lange tijd ondergewaardeerd is gebleven, maar inmiddels enorm belangrijk is geworden: kennismanagement. Kennismanagement is in de huidige tijd noodzakelijk om in het (relatief gezien nog maar net begonnen) informatietijdperk te kunnen overleven. Iedere organisatie, groot of klein, is immers sterk afhankelijk van de kennis die in hoofden van hun medewerkers zit, van de ervaringen die ze hebben opgedaan en van de informatie zoals die door hen in documenten en informatiesystemen is vastgelegd. Het lijkt dus slim om zoveel mogelijk van die documenten en informatiesystemen te bundelen in een centraal systeem.

Dat nadenken over een systeem begint meestal ergens in de hoofden van ICT-ers, systeemontwikkelaars die zich afvragen of - en zo ja welke - praktische ICT-problemen opgelost zouden kunnen worden met een kennisportal. Maar bij de ontwikkeling van een kennisportal ligt het zwaartepunt (helaas vaak) nogal eens op de technologische realisatie en veel minder op inhoud. Tegelijkertijd ontbreekt het in zo'n ontwikkeltraject vaak aan aandacht voor het creëren van voldoende draagvlak binnen de organisatie. En zelfs met de juiste commitment blijft het mogelijk dat de gekozen portal-oplossing niet past binnen de bestaande bedrijfscultuur en krakend tot stilstand komt.

Maar nog voorafgaande aan het nadenken over technologische oplossingen, hoort op het niveau van informatiemanagement een nog veel belangrijker vraag gesteld te worden: 'Een kennisportal? Hoe ziet dat eruit? En hoe weet ik of dat meerwaarde heeft voor mijn organisatie?'

Uiteraard zit u - als lezer - niet bepaald te wachten op een antwoord op die vraag. Voor u is het werk dat u binnen de organisatie doet belangrijker en dan vooral: of dat qua 'document-handling' allemaal niet wat handiger en eenvoudiger kan.

Kennisproces in beeld

In de basis zijn bedrijfssystemen en de kantoorapplicaties waarmee u documenten genereert gericht op individuele werkers:

- De CRM-applicatie (Customer Relationship Management), voor die werknemer wiens dagelijkse taak het is om informatie over potentiële klanten te registreren.
- Macromedia Studio, voor de ontwerper die bezig is met het ontwikkelen van de eerste site voor een pas geworven klant.
- Het financiële pakket, voor de financieel medewerker, om de eerste factuur de deur uit te doen.

In principe lijken dit individuele toepassingen zonder enige onderlinge samenhang.

Plaats ze in een workflow-model, en dan zal blijken dat de in het CRM-systeem geregistreerde informatie over de klant mogelijk van groot belang kan zijn voor het werk van de webontwerper en ook voor de financieel medewerker. En omgekeerd: informatie van de webontwikkelaar en de financiële kracht kan weer belangrijke input zijn voor hen die contact onderhouden met de klant.

Natuurlijk kan e-mail een hulpmiddel zijn om deze drie nader bij elkaar te brengen, maar om daarbij puur op de goede bedoelingen van de medewerkers te vertrouwen, is op z'n minst een beetje riskant.

De sleutel tot een succesvolle implementatie van een bedrijfsportal zit dan niet zozeer in het aanbieden van allerlei individuele applicaties, maar ligt juist bij de integratiemogelijkheden daarvan. Niet alleen op softwareniveau, maar zeker ook op contentniveau. En inhoudsniveau ligt meteen een stuk dieper.

Portal-concept

De belangrijkste reden voor bedrijven om een kennisportal te beginnen heeft meestal geen technische oorsprong, maar komt voort uit de wens om informatiestromen beter te kunnen managen.

Aanvullend daarop ziet men het belang en de meerwaarde in van het harmoniseren van samenwerking. Techniek en inhoud zijn daarbij nauw aan elkaar verbonden. De content levert de context waarbinnen - over individuele applicaties heen - constructief samengewerkt kan worden. Kennismanagement is daarbij méér dan - wat we voor het gemak een aantal jaren geleden dachten - het simpelweg aanbodgericht klaarzetten van een berg informatie.

Microsoft SharePoint

Samenwerking, collaboratie - over individuele applicaties heen - is precies wat Microsoft met SharePoint wil.

SharePoint heeft daarin, als 'apart' product, de rol om, samen met de MS Office 2007 applicaties, één geïntegreerde productenlijn te maken. Dat verbinden van applicaties gebeurt vooral door middel van het creëren van een webgebaseerde gebruikersomgeving - SharePoint sites - waarmee u uw documenten niet langer lokaal of op een netwerkschijf opslaat, maar direct in de portal, dus op Internet.

Daardoor kan content ook weer gedeeld worden met anderen, via login-procedures, door middel van virtuele groepsruimten, maar ook door 'live' met elkaar samen te werken (instant messaging). In deze hoedanigheid levert SharePoint een flinke bijdrage aan de realisatie van het werken volgens het 'any place, any time, any where'-model.

Wat is SharePoint?

Ronkende taal Woude, maar wat moet ik mij bij SharePoint voorstellen?

Op z'n simpelst gezegd is SharePoint een verzameling websites, subsites en webpagina's, gecreëerd met behulp van wat u in Java-termen "overerving" zou kunnen noemen.

Ontnuchterend? Niet noodzakelijk, want SharePoint sites bieden oneindig veel méér mogelijkheden dan 'normale' websites.

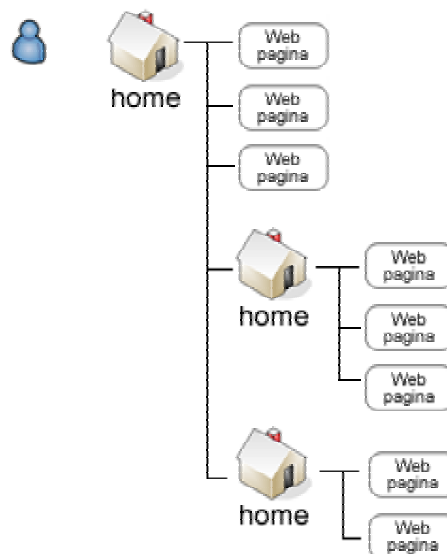
Een SharePoint site bestaat uit een basis site, met daarin hyperlinks naar een aantal subpagina's of subsites. De 'basis' wordt meestal opgesteld door de Administrator van het systeem. Hij bepaald de onderdelen van de website, de mogelijkheden die u tot uw beschikking krijgt en de rechten die u binnen de site heeft. Afhankelijk van die rechten heeft u - de gebruiker - weer mogelijkheden om de basissite en subsites naar uw eigen wens en behoefte in te richten en aan te passen. En daar ligt precies de kracht van SharePoint.

De term "overerving" is in dit kader van belang, omdat dit precies aangeeft wat er gebeurt, wanneer u een basissite aanpast en uitbreidt. U maakt daarbij namelijk gebruik van al in SharePoint gedefinieerde herbruikbare componenten en componentjes ('webparts'). Door een kopietje van een webpart in uw site op te nemen en de kenmerken daarvan te veranderen, kunt u uw SharePoint site uitbreiden met functionaliteit die voor u, uw team of uw afdeling handig en wenselijk is.

En dat beperkt zich niet alleen tot integratie met MS Office applicaties. Ook 'third party' software kan - via webparts - worden geüpload naar SharePoint, zodat u uw SharePoint site vrij eenvoudig kunt uitbreiden met ontbrekende of aanvullende functionaliteit.

En het mooie: om met SharePoint sites te kunnen werken heeft u in principe geen programmeerkennis nodig. Alles, ook de aanpassingen/uitbreidingen die u in uw SharePoint site doorvoert, gebeurt 'drag-and-drop' en via het web.

In dit opzicht verschilt een SharePoint site dus van 'gewone' websites, waar u hooguit misschien de stylesheet, maar bijna nooit de content of de lay-out van de website zelf kunt wijzigen. In afbeelding 1.1 ziet u de basisstructuur van een SharePoint site, waarbij u haast elk onderdeel kunt beschouwen als 'webpart'.

***fig01_01 Afbeelding 1.1 De (mogelijke) structuur van een SharePoint site

De rol van Microsoft SharePoint 2007

Microsoft SharePoint 2007 vormt het fundament voor samenwerking binnen de Microsoft Office 2007 producten. Microsoft Office 2007 omvat applicaties (Excel, InfoPath, OneNote, Outlook, PowerPoint, Project, Publisher, Visio, Word, maar ook p2p software (Groove)) die specifiek ontwikkeld zijn met het doel om met elkaar samen te werken. SharePoint is daarin de integrerende factor.

Een SharePoint site:

- biedt u een snelle, begrijpelijke en makkelijke toegang tot informatie. Niet met de bedoeling om de informatiebulk nog verder te vergroten, maar juist met het doel om informatie op een geordende, gestructureerde manier aan te bieden. Afhankelijk van de werkprocessen die er binnen organisaties bestaan en afhankelijk van de teams, afdelingen, individuen, projectgroepen die er in werkzaam zijn.
- biedt de mogelijkheid om onafhankelijk van locatie of werkplek effectief samen te werken en informatie te delen.
- biedt mogelijkheden om de productiviteit van teams en individuen te verhogen door op een eenvoudige manier informatie te creëren, te delen en te managen, gerelateerd aan de (business)processen in een organisatie.

'Informatie' kan daarbij bestaan uit documenten, e-mailberichten, agenda's, afspraken, rapporten en teksten van uiteenlopend format (tekstdocumenten, images, onderzoeksverslagen maar ook grafische rapportages, statistieken etc.). Wat Microsoft betreft vormt SharePoint daarin het kerncomponent, de portal, waarin al deze mogelijkheden samenkomen. En dat geldt niet alleen voor de Office 2007 applicaties. SharePoint werkt ook samen met Office 2003, Office 2000 en 'tird party' applicaties, ofschoon de integratie vanuit deze pakketten met SharePoint 2007 iets geringer is.

Waaruit bestaat SharePoint?

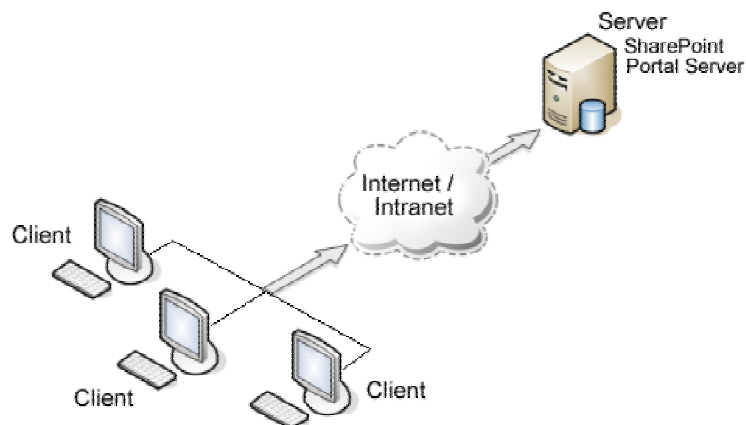
Microsoft SharePoint 2007 bestaat in principe uit twee onderdelen: Windows SharePoint Services 3.0 en SharePoint Server 2007.

Windows SharePoint Services 3.0 (WSS) is een verzameling add-on services voor de Microsoft Windows Server serie (Windows 2003 en later) en bevat bronnen die nodig zijn om oplossingen te ontwikkelen die informatiemanagement en samenwerking mogelijk maken.

WSS 3.0 vormt weer het fundament voor SharePoint Server 2007.

Microsoft SharePoint Server 2007 (MOSS), gebouwd 'bovenop' WSS, breidt de mogelijkheden van WSS uit tot een document- en informatiemanagement systeem waarmee via intranet en internet business processen ondersteund kunnen worden.

Hoe een SharePoint omgeving er in werkelijkheid uitziet, ziet u in afbeelding 1.2: een Server, waarop SharePoint Portal Server en de SharePoint-sites gehost worden, en Clients (werkstations), die via een browser en via intranet of het web contact leggen met de server om gegevens uit te wisselen. Gegevens (documenten e.d.) staan daarbij opgeslagen op de Server. De gebruiker opent deze online, bewerkt ze in zijn lokale (Office) applicatie en slaat ze vervolgens weer online op, op de server.

****fig01_02 Afbeelding 1.2 SharePoint als centraal document- en procesmanagement systeem*

In feite is de configuratie afbeelding 1.2 ook de omgeving waarin u werkt wanneer u in hoofdstuk 9 een lokale SharePoint Server installeert.

Wat is de kracht van SharePoint?

Wanneer u (binnen uw organisatie) via intra- of internet:

- informatie (documenten) of ideeën wil uitwisselen,
- documenten beschikbaar wil stellen (en delen),
- efficiënt en gemakkelijk naar informatie en mensen wilt zoeken
- de beschikking wilt hebben over gedeelte informatie (van andere afdelingen),
- óver individuele applicaties en netwerkgrenzen heen constructief wilt samenwerken,
- werk- en organisatieprocessen wil stroomlijnen,
- taken en agenda's wil publiceren,
- discussiegroepen, wiki's of blogs wilt starten,
- gebruik wilt maken van RSS feeds,

met SharePoint kunt u dit allemaal op relatief eenvoudig en snel manier realiseren, ongeacht of u nu werkzaam bent in een productieorganisatie, binnen het onderwijs (studentenportal!) of bij de overheid.

Het web als (SharePoint)portal geeft een heel andere, zeer dynamische invulling aan de wijze waarop informatie gevonden, geassembleerd en tot kennis verwerkt kan worden. In die 'nieuwe wereld' van Web 2.0, Flickr, del.icio.us, furl, Hyves, Ajax, Flex en portals is het niet langer de organisatie, maar juist het individu dat - redenerend vanuit een collectieve context - een persoonlijke invulling geeft aan het begrip kennisportal.

In de volgende hoofdstukken gaan we dieper in op de verschillende soorten SharePoint sites die u zoal kunt tegenkomen. We nemen u, aan de hand van schermafbeeldingen mee, tonen u stap voor stap de elementen waaruit SharePoint sites bestaan, de onderdelen (webparts) die u eraan toe kunt voegen en laten u zien hoe u op eenvoudige manier SharePoint sites volledig naar uw eigen hand kunt zetten.

Zelf een SharePoint Portal Server inrichten

Kriebels gekregen om SharePoint live te zien?

Indien u (nog) niet de beschikking hebt over een SharePoint site, en de 'theorie' uit de komende hoofdstukken ook graag in de praktijk wil volgen, dan leggen we u in hoofdstuk 9 uit hoe u zelf een SharePoint Server kunt installeren.

In het aanvullende hoofdstuk 10 leest u, hoe u - in de rol van SharePoint Administrator - de verschillende SharePoint sites kunt creëren. Eenmaal gecreëerd kunt u er vervolgens in de komende acht hoofdstukken direct mee aan de slag (waar nodig zullen we in die hoofdstukken steeds aangeven waar u de betreffende site in hoofdstuk 10 kunt creëren).

Aan de slag met Microsoft SharePoint 2007.